GODZIENNA

Ner 266. ROK 1833. SRODA 9 PAŹDZIERN:

Pismo to wychodzi codzień oprócz świąt uroczystych, w drukarni ST. GIESZKOWSKIEGO.

PRENUMERATA
Kwartalna.......złp. 12
Miesięczna...... „ 5

Jutro Franciszka Borg.

Gazeta Krakowska

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE
Barometr zredukowany na 0° Reaumiura.

Dzien godzina	Barometr na 0° 0,	Therm:	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf.	UWAGI.
7 27	„ 8, 809	+ 12,0	+ 5.8	Zaden	Pogoda	
12	„ 8, 386	9,4	2,0	Pn, wschodni słaby	„ „	
8 3	„ 7, 941	10,6	0 5	„ „	„ „	
9	„ 7, 616	+ 11.8	+ 0,2	zaden	„ „	

Część Urzędowa.

Ceny zboża w czterech gatunkach na targowicy w Kleparzu przy Krakowie sprzedawanego

Dnia 7 i 8 Października 1833 roku.	1. Zł	1. gr	2. Zł	2. gr	3. Zł	3. gr	4. Zł	4. gr
Korzec Pszenicy.	18	15	16	15	15	15	13	—
— Żyta.........	11	20	11	10	10	—	8	—
— Jęczmie:...	10	—	9	—	8	24	8	—
— Owsa........	7	—	6	24	6	15	—	—
— Grochu.....	13	—	12	—	—	—	—	—
— Jagieł.......	27	—	26	—	21	—	—	—
— Rzepaku...	30	—	24	—	—	—	—	—

Przekonali się o powyższych cenach zboża i oryginał jak zwykle podpisali.

Peszke, Nasturkiewicz. W.G, *Gołębiowski*, K.T.

Część Nieurzędowa.

KRAKOW.

Były Professor Chir. Prakt: i Akuszeryi Syxtus Lewkowicz, znany w kraju i zagranicą jako Operator, i Okulista Akuszer, przybył z Warszawy i mieszka we własnym dworku na Wesołey czyli na Podwalu N. 188, przyjmuje na połogi we własnym dworku, gdzie wszelką wygodę i należytą usługę osoby w tym stanie znaydą. Potrzebującym doświadczonego Operatora pomocy nikomu nieodmówi.

WIADOMOŚCI Z OSTATNIEY POCZTY.

POLSKA.

Warszawa 3 Października.

Utworzenie z mocy postanowienia rady administracyiney z d. 16 (28) sierpnia r. z. rada główna opiekuńcza instytutów dobroczynnych, odbywa swoje czynności od d. 24 maja r. b. w składzie następującym: Prezes radca stanu nadzwyczayny Józef Lubowidzki Prezes Banku Polskiego. 1. Członkowie z urzędu zasiadający: Rzeczywisty radca stanu państwa Rossyjskiego, hrabia Franciszek Potocki, prezes kommissyi wdztwa Mazowieckiego. Prezydent miasta stołecznego Warszawy, referendarz stanu Łaszczyński. Hrabia Tadeusz Łubieński prałat stolicy apostolskiej. Naczelnik wydziału instytutów w kommissyi rządowey spraw wewn: duch: i ośw: publicznego J. Krzyżanowski. Doktór medycyny i chirurgii Woyde, członek rady lekarskiey. Radca prawny kommissyi rządowey spraw wewn: duch: i ośw: publ: Marcelli Tarczew-

ski. Budowniczy rządowy Czaki. II. Członkowie przez szczególne postanowienie rady administracyiney mianowani: Radca nadzwyczayny hr: Fryderyk Skarbek, zarazem opiekun szpitala S. Łazarza. Referendarz stanu Kozłowski dyrektor rachunkowości w kom: rząd: spraw wewn: duch: i ośw; publ: Jan hr: Łubieński, zarazem opiekun instytutu oftalmicznego. Dyrektor teatru L. Dmuszewski, członek byłey rady szpitalney wdztwa Mazowieckiego. III. Opiekunowie prezydujący w radach szczególnych szpitali: Szpitala dzieciątka Jezus, hr. Józef Kliwecki; szpitala S. Rocha, jeneralny wizytator missionarzy xiądz Gorzkiewicz; szpitala S. Ducha, xiądz kanonik Dekert; szpitala S. Łazarza, hr. Fryderyk Skarbek; instytutu oftalmicznego, hr. Jan Łubieński; szpitala mieyskiego, referendarz stanu Borakowski; szpitala ewangelickiego, doktór Hejnrich; szpitala Braci miłosierdzia, Andrzej Brzeziński: szpitala starozakonnych, Jakób Epstejn. Do trzymania pióra w radzie główney opiekuńczey wezwany został referent wydziału instytutów w kom: rząd: spraw wewn: duch: i ośw: publ. Roman Bierzyński. Wiadomość o utworzonych już radach szczególnych szpitali późniey ogłoszoną zostanie i w miarę zawięzywania się tychże rad uzupełnioną zostanie.

Rada administracyina postanowiła; że wino krymskie, tak jak wino duńskie, z winogron rossyiskich wyrabiane, wolne i bez opłaty cła z Rossyi do Królestwa Polskiego wprowadzane bydź mogą.

W dniu 30 z. m. o godzinie 11 z rana, w domu posiedzeń seymowych dyrekcyi główney towarzystwa kredytowego ziemskiego, zainstallował JW. radca stanu Lubowidzki, Prezes Banku Polskiego, w zastępstwie JW dyrektora głównego prezydującego w kom. rząd. przychodów i skarbu, komitet właścicieli listów zastawnych, składający się z JW Stanisława Węgrzeckiego prezesa, Wiktora Mierzejewskiego, Jana Kulikiewicza, Józefa Sojeckiego i Łaszewskiego, radców; poczem tenże komitet odbył swoje pierwsze posiedzenie.

Woyska wszelkiey broni, po odbytey pod Modlinem rewii, wracają na różne stanowiska.

Dyrekcya jeneralna loteryi królestwa Polskiego podała do powszechney wiadomości, iż podług planu następującéj 43ciej loteryi klassyczney, ciągnienie tejże loteryi odbywać się będzie w poniżey wyrażonych terminach:

	I klassy	dnia	5 i 6 lutego.
	II »	»	3 i 4 marca.
	III »	»	3 kwietnia.
	IV »	»	5 maja.
Rozpoczęcie	V »	»	3 czewca 1831 r.

Plany, przy których potrzebne dla chcących grać w tęż 43cią loteryą objaśnienie znayduje się, w krótce wyjdą z druku i będą rozdawane bezpłatnie po wszystkich kantorach loteryi klassyczney gdzie też i losów za opłatę w tychże planach oznaczoną, dostać będzie można. — Główna wygrana w 5 klassie wynosi 300,000 złp. (Wykaz wygrań podług tego planu umieścimy późniey).

Z drukarni Gałęzowskiego i komp. wyszedł na widok publiczny tom pierwszy dzieła: *O rachunkowości kupieckiey*, obeymujący arytmetykę handlową przez A. Brzezińskiego. Ważnieysze materye w nim wyłożone są: o monetach w ogólności, o regule mieszaniny, mający za cel oznaczenie próby średniey złota lub srebra pozostającey ze stopienia metalów prób różnych; o wagach i miarach; tabela w którey podane są próba, waga i wartość głównieyszych monet rzeczywistych złotych i srebrnych mających kurs we wszystkich krajach; o procentach pojedynczych i składanych; eskonta, obrachunki, spólny termin wypłaty: o obrachunkach bieżących z procentami; metoda liczb czerwonych; metoda liczb ujemnych; krótka wiadomość o wexlach; o wymianie w ogólności, a w szczególności: o cenach wymiany wewnętrzney i zagraniczney; o przyczynach zmiany *alpari* w cenach zagranicznych kurs wexlów w znacznieyszych miastach handlowych Europy; wymiana Polski z różnemi mieyscami zagranicznemi; arbitraż, traty i remessy razem użyte w celu zaspokojenia długu lub odebrania wierzytelności; o spekulacyach na wymianie; o kosztach bankowych; o operacyach znanych pod nazwiskiem *net apoint*; *Alpari* wymiany monet; o redukcyi towarów; o fakturach. — Całe dzieło o *rachunkowości kupieckiey*, składać się z będzie z 3ch tomów, z których dwa ostatnie poświęcone buchalteryi pojedynczey i podwójney, zastosowaney do handlu, bankierstwa, przemysłu i gospodarstw rolniczych. Tom

pierwszy, arytmetyka handlowa sprzedaje się w stolicy po wszystkich księgarniach, a na prowincyach u WW. professorów matematyki przy gimnazyach, na papierze zwyczaynym po złp. 6, a na Berlińskim po złp. 7 exemplarz. Na tom drugi wyjść mający z druku w miesiącu lutym 1834 r. prenumerować można w tychże samych miejscach, gdzie się sprzedaje tom 1szy. Cena prenumeraty na jeden exemplarz złp. 6 gr. 20.

ROSSYA.

Petersburg 23 Września.

Ukaz Cesarski do rządzącego senatu z 1 departamentu. — Z powodu postanowienia rządu guberniałnego Wołyńskiego, w przedmiocie ochronienia od strat i zniszczenia majątków skonfiskowanych w guberniach zachodnich, z okoliczności byłego tam powstania, lecz które zostają w dożywotnem władaniu osób, do powstania nienależących, i dopiero po ich śmierci mają przejść do skarbu, senat zgodnie ze zdaniem tegoż Wołyńskiego rządu, tamecznego jenerał-gubernatora i ministra skarbu, postanowił następne prawidla; 1) Na prawo dziedzictwa czyli aktorstwa, należące winney osobie, nakładać areszt bez względu na żadne inne prawa, które mogłyby obciążać tenże majatek. 2) Prawa dożywotnie, zasadzone na dokumentach, sprawionych według formy prawa, nieulegających sporom i które wzięły swój skutek i moc prawną przed wybuchnieniem w królestwie Polskiem powstania, zostawić nietykalnemi, stosownie do 23 § Naywyżey zatwierdzonych prawideł, pod literą *b* i *c*, i nie inaczey zostawiać ie w posiadaniu dożywotników, jak za wziętym od każdego z nich rewersem, że majątek będzie w całości zachowanym i rządzonym według prawa, pod obawą, w razie przeciwnych, sądownie dowiedzionych czynności, odpadnienia od dożywocia i wynagrodzenia szkód z własnego ich mienia. Dobra tego rodzaju powinny zostawać pod okiem i na rejestrach izb skarbowych, a pod dozorem opiek szlacheckich, które powinny czuwać nad całością i prawnym ich zarządem. 5) Po ustaniu dożywocia zabierać takowe majątki na skarb, według ogólnych zasad, i nakoniec, 6) Stósownie do ukazu 16 września 1812 r., dożywotnicy mają przesyłać izbom skarbowym, w terminach tymże ukazem zakreślonych, należyte poświadczenia o znaydowaniu się ich w życiu; pod obawą, w razie uchybienia, utraty swego prawa i przejścia majątku do skarbu nawet pod ich życiem.

(*G. W.*)

ANGLIA

Londyn 21 Września.

Gazeta *Standart* utrzymuje, iż xiąże Talleyrand powróci znowu w listopadzie do Londynu.

Dnia 18 sierpnia ogłoszono w Oporto wśród gromu dział wzdłuż linii miasta, uznanie królowey Dony Maryi przez Anglią.

Nadeszłe wiadomości z Oporto przez okręt *Magpie* dochodzą do dnia 10 t. m. Z tych widzimy, że jenerał Stubs po odeyściu Saldanhy do Lizbony, ciągle był czynnym, w nocy z d. 2 na 3 t. m. wyruszył z całą załogą z Oporto, i udał się kilka mil na północ, celem uderzenia na stojący tamże korpus miguelistowski, lecz ten cofnął się, nie oczekując attaku, do Amarante. Jenerał Stubs zajął już był Valonga, Ponte-Fereira, Balthar i Penafial, lecz gdy te mieysca opuszczone były przez mieszkańców, którym migueliści pod karą śmierci nakazali cofać się z sobą, i gdy żadnym sposobem nie mógł skłonić nieprzyjaciela do bitwy, powrócił zatem do Oporto. Tymczasem nadszedł rozkaz, aby niezwłocznie wysłano 2000 ludzi na obronę Lizbony, co też d. 5 t. m. uskuteczniono.— Jenerał Stubs ledwie powrócił z Penafiel, gdy także korpus miguelistowski czynił demonstracye odcięcia mu tyłu, ale korpusowi jednemu woyska konstytucyjnego powiodło się uderzyć pod zmyślonym okrzykiem: *Niech żyje Don Miguel!* napadnięty, utracił wiele ludzi w zabitych i 200 w niewolę zabranych. Jednakże podała się także miguelistom wkrótce sposobność do wykonania odwetu, napadli oni na oddział Oportczyków w liczbie 40, wysłanych w górę rzeką Duero, dla zabrania zapasu wódek, ci rozdzieliwszy się po domach i odstawiwszy swą broń, zostali napadnięci i pozabijani.

Okręt *Pantelon* oczekiwany co chwila z nowszemi wiadomościami z Portugalii, przybył do Falmouth; przywiezione przez niego wiadomości potwierdzają tylko dawnieysze fakta, o uderzeniu Bourmonta i odparciu tegoż przez konstytucyonistów. — Onegday przybył także rządowy okręt parowy *Echo* do Plymonth.— Wypłynął on z Lizbony dnia 12 a z Opor-

to dnia 14 t. m. Wiadomości, które przywiózł, potwierdzają również odparcie Bourmonta dnia 5. Po owym dniu dotąd nic ważnego nie nastąpiło, armija konstytucyjna jest pełna zapału. — W Oporto wszystko spokoyne, port jest wolny, żaden zbroyny migoelista nie pokazuje się. Wszystkie prawie woyska będące do dyspozycyi, odpłynęły do Lizbony. — Zapewniają, że dowódca okrętu miał przywieść bardzo ważne wiadomości, nic atoli z nich jeszcze nie ogłoszono. — W Foreign-Office otrzymano także wczoray depesze z Lizbony. — Zdaje się, iż znakomity lord torysowski udał się potajemnie z zleceniami tegoż stronnictwa do Portugalii, nie wymieniają w prawdzie nazwiska, przecież sądzi gazeta *Times*, że to będzie lord Stuart de Rothsay. *(G. W.)*

FRANCYA.

Paryż 25 *Września.*

Wczoray rozeszła się pogłoska, że rozwiązanie dotychczasowey izby deputowanych ostatecznie postanowione zostało, i że rozporządzenie królewskie w tey mierze, wyjdzie d. 5 października.

Onegdy poseł pruski baron Werther miał kilkogodzinną konferencyą z ministrem spraw zagranicznych.

Minister sprawiedliwości, pracuje teraz nad projektem do prawa względem zakazania wszelkich politycznych stowarzyszeń we Francyi.

Znany professor Lelewel, w skutku nadeszłego od rządu rozkazu przez telegraf, odwieziony został z Lille przez kommissarza policyi centralney do granicy belgiyskiey. *(G. P. S.)*

TURCYA.

Konstantynopol 10 *Września.*

Niedobry duch panujący pomiędzy ludem, i nieukontentowanie, które od niejakiego czasu zaszczepiło się w woysku, z powodu zniżenia żołdu, uważane przez wielu za powód tak często powtarzających się pożarów, napełniają niespokoynością mieszkańców tey stolicy do naywyższego stopnia. I tak na dniu 29 z. m. odkryto podłożony ogień w fabryce sułtańskiey broni w Dschubali, na krótką chwilę przed wybuchnieniem w płomienie. Atoli nazajutrz d. 30 ponowiono ten zamach i nieszczęściem na ten raz ze skutkiem; gdyż w krótkim czasie cała fabryka broni i przyległe pobudynki stały w płomieniach. — Rozdmuchiwane wiatrem, rozpostarły się w krótce na wszystkie strony, i w 19 godzinah, to jest od 2 po południu aż do 9 z rana nazajutrz, wielka część Konstantynopola, jako to części miasta. Dschubali, Mechmed, Uskiubli Albazar, Sepedschiler, Teknedschiler, Sarradschhane, Schechzadehaschi, Wefameidan, Ibrahim pasza humani, Tschukur tschesme, i część Psamatii i Wlangi aż do Jenikapu dotykającey morza Marmora, w perzynę obrócone zostały. Liczba spalonych domów i kramów kupieckich wynosi do 6000, pomiędzy któremi znayduje się wielki meczet Schechzade Kaschi, i wiele innych pomnieyszych. Wielu ludzi, którzy w takowych i po minaretach szukali schronienia, znaleźli tam śmierć bez ratunku. Jedna z kobiet tureckich, którey ogień wszystko pochłonął, z rozpaczy rzuciła się w płomienie. Dotąd znaleziono przeszło 100 trupów. Jeden z podpalaczów, którego schwytano na gorącym uczynku, zaraz w płomienie wrzucony został, a niektórzy z Greków podeyrzanych o tę okropną zbrodnię, do pałacu Seraskiera zaprowadzeni zostali. W tymże straszliwym dniu, spaliło się kilkakroć stotysięcy worków z mąką które w szpiklerzach na zapas trzymane były, co się stało przyczyną wielkiey zaraz drożyzny chleba. W tymże prawie czasie nad kanałem w bliskości Bebeku wybuchnął ogień, który jednak od razu przytłumiono.

W dniu 7 b. m. seraskier pasza dawał dla sułtana w St. Stephano wielki festyn który dwa dni trwał, i na którym wszyscy dygnitarze państwa byli obecni. Przy tey sposobności, odbyła się wielka narada, wcelu obmyślenia środków pomocy dotknionemu tą nową plagą miastu. W skutku takowey, polecono pilne czuwanie dniem i nocą, i obostrzono zakaz chodzenia w nocy bez latarni; patrole podwojone zostały, a policya odebrała rozkaz poszukiwania jak naysurowiey podpalaczów i ludzi źle myślących. Wielu takowych już odkryto i pościnano. Obok tych wszystkich atoli środków ostrożności, uyrzał się rząd zniewolonym, przywrócić żołd woysku zmnieyszony z 20 piastrów do 15, na dawną stopę.

Reis Effendi, w skutku doznaney trwogi na d. 3 b. m. od burzy podczas którey znaydował się na morzu, ciężko zachorował, co jest przyczyną znacznego otrętwienia w czynnościach.

Nowo sprawujący interessa hiszpańskie przy Porcie, Pan Cordowa, przybył tu dnia 1 b. m. przez Odessę. (Przejeżdżał on przez Kraków.)

Posłem króla Grecyi przy wysokiey Porcie mianowany został w Nauplii Pan Zografo. *(G. P. S.)*
